

PROM-toolbox

Tools voor de selectie en toepassing van PROMs in de gezondheidszorg

Verdieping literatuuronderzoek

Literatuuronderzoek is een methode om bestaande kennis over uw onderwerp te verzamelen. In uw geval zoekt u waarschijnlijk naar PROs of PROMs voor uw doel, doelgroep en setting. Deze kennis vindt u in verschillende bronnen, zoals wetenschappelijke artikelen, boeken, papers, scripties en archiefmateriaal. Vaak zoekt en selecteert u de informatie op een systematische manier, zodat u zeker weet dat u uw onderzoeksvraag kan beantwoorden. Literatuuronderzoek kan enerzijds zeer uitgebreid en volledig of anderzijds sneller en pragmatischer uitgevoerd worden, afhankelijk van de beschikbare tijd en hoe belangrijk het is om volledig te zijn.

- [A typology of reviews: an analysis of 14 review types and associated methodologies](#): dit wetenschappelijke artikel beschrijft de achtergrond van literatuuronderzoek en 14 verschillende varianten. Elk type literatuuronderzoek wordt beschreven, voordelen en nadelen worden gegeven en er wordt verwezen naar een voorbeeld.
- [Guide for undertaking reviews in healthcare](#): deze Engelstalige handleiding is gericht op personen die nog geen ervaring hebben met literatuuronderzoek en beschrijft uitgebreid de te nemen stappen in systematisch literatuuronderzoek.

Elk literatuuronderzoek volgt ongeveer dezelfde stappen:

1. Formuleer de onderzoeksvraag

Ten eerste formuleert u de onderzoeksvraag zo specifiek mogelijk en controleert u of er al een literatuuronderzoek is gedaan met uw onderzoeksvraag. Dit laatste kunt u doen bij de volgende databases waar u specifiek kunt zoeken naar literatuuronderzoek:

- [Cochrane Library](#)
- [Campbell Library](#)
- [EPPI-Centre](#)
- [PROSPERO](#)
- [PubMed](#) (gebruik filter Systematic reviews, Meta-Analyses)
- [PsycINFO](#) (gebruik methodology limits Systematic reviews, Meta Analyses)
- [EMBASE](#) (gebruik limit EBM-Systematic Reviews)

Voorbeeld

Bij het voorbeeld wat hier beschreven wordt is gezocht naar PROMs voor kinderen met orthopedische problematiek. Het doel van dit literatuuronderzoek was: *inventariseren of er een bruikbare en geschikte PROM beschikbaar is voor het inventariseren en evalueren van het effect van*

de behandeling bij de meest voorkomende hulpvragen bij kinderen met orthopedische problematiek. Hier was nog niet eerder een literatuuronderzoek naar gedaan.

2. Kies in welke databases u wilt zoeken

De volgende stap is het selecteren van databases waar u wilt zoeken. Hieronder vindt u een aantal veelgebruikte databases met wetenschappelijke literatuur:

- [Medline](#) (artikelen op het gebied van biomedische wetenschap)
- [PubMed](#) (openbaar toegankelijke variant van Medline, de meest gebruikte database voor medische artikelen)
- [PsycINFO](#) (artikelen op het gebied van de psychologie)
- [EMBASE](#) (artikelen op het gebied van farmaceutische onderwerpen en Europese literatuur, [hier](#) vindt u een overzicht van verschillen tussen PubMed, Medline en EMBASE)
- [CINAHL](#) (artikelen op het gebied van verpleging, gezondheidszorg en paramedische specialisaties)
- [Web of Science](#) (artikelen uit alle wetenschapsgebieden)
- [PiCarta](#)
- [COSMIN](#) (bevat een database met systematische literatuuronderzoeken naar PROMs)

Naast het systematisch zoeken in wetenschappelijke literatuur kunt u ook veel informatie over PROs en PROMs vinden in zogenoemde grijze literatuur en in PROM databases. Deze vindt u in de *Verdieping bronnen voor PROs en PROMs*, te vinden in de PROM-toolbox.

Voorbeeld

Het project met als doel het vinden van een PROM voor kinderen met orthopedische problematiek startte met het inventariseren van de meest voorkomende hulpvragen middels een enquête. De meest voorkomende hulpvragen hebben betrekking op de fijne en grove motorische ontwikkeling, de orthopedische problematiek en asymmetrie.

Het projectteam voerde een systematisch literatuuronderzoek uit naar PROMs die passen bij bovenstaande hulpvragen. Ze doorzochten daarbij de volgende databases: CINAHL, Cochrane, EMBASE, MEDLINE, PEDro, PsychINFO, Pubmed en Web of Science.

3. Verzamel zoektermen en formuleer een zoekstrategie

De volgende stap voor het uitvoeren van systematisch literatuuronderzoek is het verzamelen van zoektermen en het formuleren van een zoekstrategie. Van elk onderwerp waarop u wilt zoeken, bijvoorbeeld 'angst', 'dementie' en 'PROM', kunt u een lijst met zoektermen samenstellen. Hierbij kan het helpen om alvast enkele artikelen te zoeken waar u mogelijk relevante zoektermen uit kunt halen. Deze kunt u halen uit de titel, het abstract of de keywords. Ook kunt u uw zoekstrategieën testen door te controleren of u alle voorbeeldartikelen vindt.

Er bestaat al een gevalideerd [Pubmed filter](#) voor klinimetrische eigenschappen van PROMs en een [Pubmed filter](#) voor PROMs waar u gebruik van kunt maken.

Het is vaak lastig een evenwicht te zoeken tussen een zoekstrategie die zo volledig mogelijk is, en tegelijkertijd een behapbaar aantal artikelen oplevert. Wat het beste is voor uw situatie hangt af van de beschikbare tijd en hoe belangrijk het is om alle relevante artikelen te vinden. Met filters op bijvoorbeeld publicatiedatum, taal of type artikel kunt u het aantal resultaten inperken.

Voorbeeld

Voor de zoekstrategie naar PROMs voor kinderen met orthopedische problematiek werd op drie onderdelen gezocht: orthopedic, child en self report. Vervolgens werden andere elementen geexcludeerd met NOT. Onderstaande gedeeltelijk weergegeven zoekstrategie werd gebruikt bij de database Web of Science en leverde 2157 artikelen op.

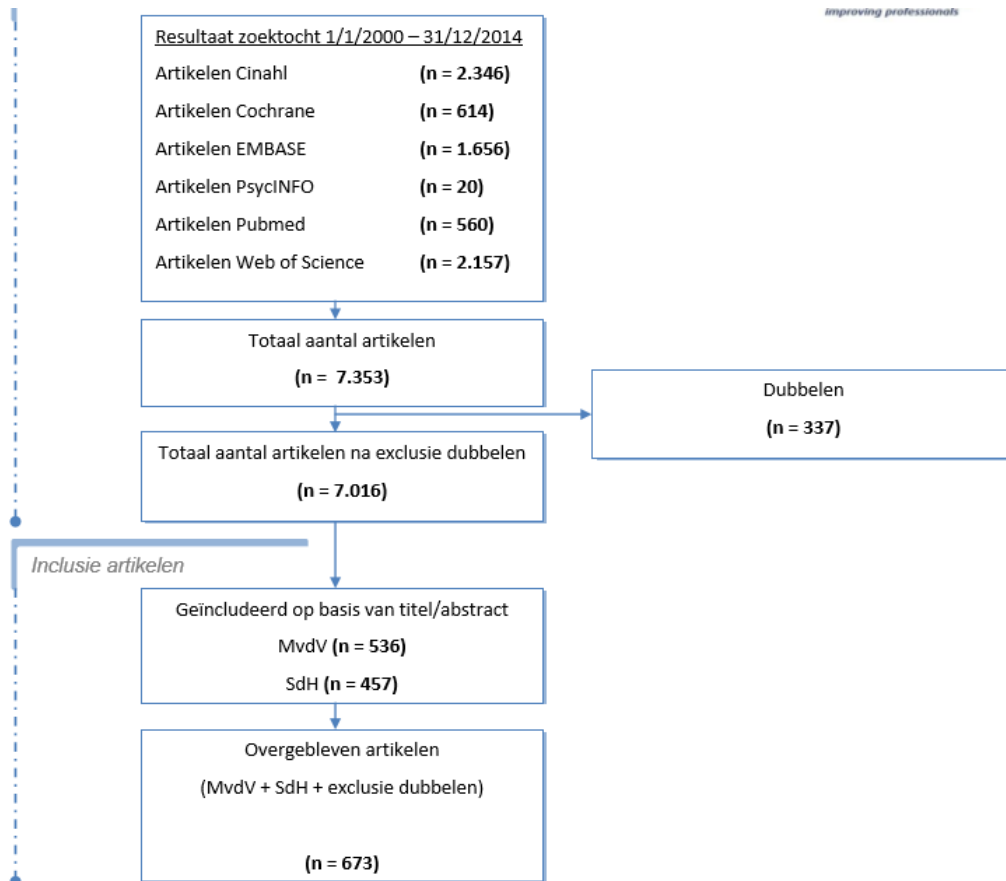
Onderdelen	Zoektermen
Orthopedic	(TS=Musculoskeletal system* AND TS=Musculoskeletal pain*) OR (TS=Musculoskeletal system* AND TS=Pain*) OR (TS=Musculoskeletal disease* AND TS=Upper extremit*) OR (TS=Musculoskeletal disease* AND TS=Lower extremit*) ...
Child	TS=(Child*) OR TS=(High School*) OR TS=(Infant*) OR TS=(Kids*) OR TS=(Kindergarten*) OR TS=(Middle School*) OR TS=(Minors*) OR TS=(Minor person*) OR TS=(Neonat*) OR TS=(Newborn*) OR TS=(Nursery School*) ...
Self Report	(TS=(Patient reported outcome*)) OR (TS=("Patient reported outcome measure*)) OR (TS=(MH "Visual Analog Scaling")) OR (TS=("visual analog scale")) OR (TS=("Age & stages")) OR (TS=("Subjective account")) OR (TS=(MH "Self Assessment")) ...
NOT	TS=(Mental*) OR TS=(Psychiatric*) OR TS=(Psychologic*) OR TS=(Emotional*) OR TS=(Sexual*) OR TS=(Abuse*) OR TS=(Suicid*) OR TS=(Anorex*) OR TS=(Cerebral Pals*) OR TS=(Neurol*) OR TS=(Electro*) OR TS=(Nasal*) OR TS=(Facial*) ...

4. Voer de zoekstrategie uit en selecteer relevante artikelen

Wanneer de zoekstrategie voor uw systematisch literatuuronderzoek klaar is voert u hem uit en selecteert u de relevante artikelen. Exporteer de gevonden artikelen naar een programma waarmee u ze kunt beheren, zoals Endnote, Mendeley, Zotero, Covidence of EPPI reviewer. Als u uit meerdere bronnen literatuur verzamelt is het handig om eerst de dubbelingen te verwijderen. Voordat u relevante artikelen kan selecteren stelt u heldere inclusiecriteria op waar deze artikelen aan moeten voldoen om geïncludeerd te worden. Soms wordt dit selectieproces door meerdere onderzoekers onafhankelijk van elkaar gedaan om fouten te voorkomen. Het selecteren wordt soms in meerdere rondes gedaan, waarbij eerst op basis van de titel en het abstract een selectie gemaakt wordt, en vervolgens op de volledige tekst. U kunt de artikelen ook doorzoeken op verwijzingen naar andere relevante artikelen. Dit heet sneeuwballen.

Voorbeeld

Het projectteam dat zocht naar PROMs voor kinderen met orthopedische problematiek vond in totaal 7016 artikelen, waar ze 673 van selecteerden. Dit proces wordt hieronder in een flowchart weergegeven.

5. Analyseer de gevonden artikelen

Vervolgens analyseert u de geselecteerde artikelen en verzamelt u de gegevens waar u naar zoekt, in uw geval waarschijnlijk PROs of PROMs. Vaak bent u dan ook geïnteresseerd in de klinimetrische eigenschappen van de PROMs, en wilt u deze informatie ook verzamelen.

Hierbij kunt u de kwaliteit van de artikelen beoordelen. De [COSMIN](#) (CONsensus-based Standards for the selection of health Measurement Instruments) heeft een checklist ontwikkeld waarmee u studies kunt beoordelen die de eigenschappen van een PROM hebben onderzocht.

Voor de data-extractie is het goed om een formulier op te stellen met informatie die u van elk artikel wilt verzamelen. Ook de data-extractie kunt u met meerdere onderzoekers onafhankelijk van elkaar doen.

Voorbeeld

Uit de 673 geïnccludeerde artikelen filterde de projectgroep 150 mogelijk geschikte PROMs. Daarbij werd geëxtraheerd wat de hanteerbaarheid en de klinimetrische eigenschappen waren. Na exclusie van 9 PROMs die niet ingevuld worden door kinderen of hun 11 ouders, 79 die niet specifiek gericht zijn op kinderen en 25 die niet gericht zijn op orthopedische problematiek of kwaliteit van leven, bleven er 37 mogelijk geschikte PROMs over. Deze werden voorgelegd aan relevante partijen in een systematische consensusbijeenkomst om een selectie te maken.